Jídelny.cz
VZDĚLÁVÁNÍ

Ukázka studijního materiálu

Co všeobecně potřebujete vědět o spotřebním koši

autorka: Bc. Renáta Černá, DiS

CO VŠE NUTNĚ POTŘEBUJETE VĚDĚT O SPOTŘEBNÍM KOŠI

Studijní materiál k ekurzu

autorka: Bc. Renáta Černá, DiS

Ukázka studijního materiálu

OBSAH:

SPOTŘEBNÍ KOŠ 3

SPOTŘEBNÍ KOŠ – LEGISLATIVA 3

1.1 VÝŽIVOVÉ NORMY PRO ŠKOLNÍ STRAVOVÁNÍ 3

Finanční limity na nákup potravin *4*

Potravinové skupiny *5*

Koeficienty *6*

SPOTŘEBNÍ KOŠ A FREKVENCE POTRAVIN 7

CHYBY PŘI VÝPOČTU SPOTŘEBNÍHO KOŠE 8

CO, JAK A PROČ ANEB PRAKTICKÉ RADY 9

VÝCHOVA STRÁVNÍKŮ, KOMUNIKACE S RODIČI A ZJIŠŤOVÁNÍ STRAVNÉ VAZBY 11

JAK POSTUPOVAT V NOVÉM ŠKOLNÍM ROCE, TEDY OD ZÁŘÍ 2026 11

ZÁVĚR 12

NĚKOLIK RAD 12

POUŽITÉ ZDROJE: 13

Copyright © Jidelny.cz

2026 Plzeň, 2. vydání

Přednáškový sešit vydala společnost Jídelny.cz, s.r.o., Farského 14, 326 00 Plzeň www.jidelny.cz

UPOZORNĚNÍ

Tento přednáškový sešit je součástí ekurzu a bez výkladu lektora je neúplný. Lektor vysvětlí podrobnosti, a předvede vše na příkladech. Sešit není vhodný pro samostudium, protože neobsahuje ukázky, které jsou k pochopení problémů nezbytné, ani řešení příkladů a otázek, které jsou v něm zahrnuty.

Přednáškový sešit je chráněn autorským právem. Žádná část nesmí být publikována a šířena žádným způsobem a v žádné podobě bez výslovného svolení vydavatele.

Spotřební koš

Ekonomové vnímají spotřební koš jako množství vybraných výrobků a služeb, který reprezentuje rozsah výrobků a služeb pro jednotlivé domácnosti.
Ve školním stravování spotřební koš definuje výživové dávky pro jednotlivé věkové kategorie.
Jedná se o průměrnou spotřebu vybraných druhů potravina na strávníka a den v gramech.
Spotřební koš je významnou pomůckou při sledování výživové hodnoty pokrmů.

Spotřební koš – legislativa

Vyhláška č. 107/2005 Sb. o školním stravování. Tato vyhláška obsahuje mimo podrobnějších podmínek provozu zařízeních školního stravování i výživové normy podle věkových skupin strávníků.
Příloha 1 vyhlášky o školním stravování obsahuje zejména tabulky výživových norem pro obědy v Základních školách, pro stravování v mateřských školách a pro zařízení s celodenním stravováním a normy pro laktoovovegetariánskou výživu.
Novela vyhlášky č. 107/2005 sb., která vyšla v platnost 31. 8. 2026. Její účinnost je odložena, platit tedy začne 1. 9. 2027. Část vyhlášky – paragraf o donášené stravě, je v platnosti od 1. 8. 2025. Výživová část, tedy část o spotřebním koši, je odložena až na září roku 2027. Jídelny však již mohou podle nových pravidel postupovat nebo se jimi začít postupně řídit.

Výživové normy pro školní stravování

V novele vyhlášky došlo k několika zásadním úpravám:

- Kategorie 2 -3 roky
  4 – 6 let
  Původní verze pracovala s kategorií 3 – 6 let
- Všechny klíčové suroviny jsou do spotřebního koše započítávány v tzv. čisté váze, tedy po odstranění všech nejedlých částí suroviny – např. slupek, pecek, kostí atd.
  Původní verze pracovala s tzv. hrubou váhou, tedy jak nakoupeno
- Klíčové suroviny jsou stanoveny vyhláškou a je k nim přiřazen i koeficient
  Původní verze pracovala jen s třemi koeficienty a jejich přiřazení bylo na základě metodického doporučení
- Klíčové komodity započítané do spotřebního koše se rozšířili o komoditu „celozrnné obiloviny a pseudoobiloviny“

Tabulka pro novou kategorii:

Druh a množství vybraných druhů potravin v gramech na strávníka a den, uvedeno v hodnotách čistá hmotnost

Strávník 2-3 roky

	Maso	Ryby, kořýši, měkkýši	Mlečné výrobky, mléko	Tuky volné	Cukry volné	Zelenina, ovoce	Brambory a ostatní hlízy	Celozrnné obiloviny, pseudoobiloviny	Luštěniny
snídaně	5	0	98	3	3	48	0	5	0
přesnídávka	3	2	59	3	2	40	0	4	1
oběd	26	6	44	7	6	94	53	11	7
svačina	3	2	30	2	1	27	0	3	1
večeře	15	3	65	4	4	58	43	6	4
přesnídávka, oběd a svačina	32	10	133	12	9	161	53	18	9
celodenní stravování	52	13	296	19	16	267	96	29	13

Z tabulky je patrné, že došlo ke sloučení komodit: Ovoce a zelenina a mléko a mléčné výrobky.

Ukázka studijního materiálu

Příloha č. 2 k vyhlášce č. 107/2005 Sb.

Finanční limity na nákup potravin

Tato část vyhlášky zůstala stejná. Novela zachovala finanční limity v plném rozsahu. Pouze byla přidána nová kategorie 2-3 roky

Věkové skupiny strávníků, hlavní a doplňková jídla	Finanční limity Kč/den/strávník
1. Strávníci 2-3 roky	
snídaně	8,00 až 18,00
přesnídávka	7,00 až 13,00
oběd	15,00 až 32,00
svačina	7,00 až 13,00
večeře	13,00 až 24,00
Celkem (celodenní)	50,00 až 100,00
na nápoje	4,00 až 8,00
2. Strávníci 4-6 let	
snídaně	9,00 až 20,00
přesnídávka	8,00 až 15,00
oběd	17,00 až 36,00
svačina	8,00 až 15,00
večeře	15,00 až 28,00
Celkem (celodenní)	57,00 až 114,00
na nápoje	4,00 až 8,00
3. Strávníci 7-10 let	
snídaně	11,00 až 22,00
přesnídávka	9,00 až 20,00
oběd	20,00 až 47,00
svačina	8,00 až 16,00
večeře	17,00 až 36,00
Celkem (celodenní)	65,00 až 141,00
na nápoje (děti MŠ)	4,00 až 8,00
4. Strávníci 11-14 let	
snídaně	12,00 až 24,00
přesnídávka	9,00 až 20,00
oběd	23,00 až 50,00
svačina	9,00 až 19,00
večeře	18,00 až 40,00
Celkem (celodenní)	71,00 až 153,00
5. Strávníci 15 a více let	
snídaně	14,00 až 26,00
přesnídávka	9,00 až 20,00
oběd	24,00 až 54,00
svačina	9,00 až 19,00
večeře	21,00 až 50,00
Celkem (celodenní)	77,00 až 169,00
II. večeře	11,00 až 24,00

Strávníkům ze tříd se sportovním zaměřením, strávníkům vykonávajícím sportovní přípravu a strávníkům v konzervatoři připravujícím se v oboru tanec lze zvýšit horní limit na nákup potravin, nejvýše však o 50 %. Výsledná částka se zaokrouhlí na celé koruny nahoru.

Do věkových skupin jsou strávníci zařazováni na dobu školního roku, ve kterém dosahují věku podle bodů 1 až 5.

Tato část vyhlášky se shoduje s původní verzí. Znamená to, že limity na potraviny zůstaly stejné. Pokud tedy už teď máte nejvyšší částku, nemůžete ceny pokrmů měnit.

Ukázka studijního materiálu

Použité zdroje:

Vyhláška č. 107/2005 sb. Vyhláška o školním stravování

PETROVÁ, Jana a ŠMÍDOVÁ, Sylva. *Základy výživy pro stravovací provozy: školní stravování, výživové normy (spotřební koš), dietní stravování ve školní jídelně, zásady správné výživy, výživa dětí, dospívajících, sportujících dětí a adolescentů, seniorů*. Plzeň: Jídelny.cz, 2014. ISBN 978-80-905557-0-9

ROUBÍK, Lukáš a ŠINDELÁŘ, Miloslav. *Moderní hubnutí: přestaňte hubnout a jednou provždy zhubněte!*. Praha: Erasport, [2024]. ISBN 978-80-905685-8-7

HRNČÍŘOVÁ, Dana; JOHANIDESOVÁ, Olga; KOŠŤÁLOVÁ, Alexandra; KŘEČKOVÁ, Jana; NIKLOVÁ, Anna et al. *Rádce školní jídelny*. 3, Normování potravin v souladu s "Nutričním doporučením ministerstva zdravotnictví ke spotřebnímu koši." 2. vydání. Praha: Státní zdravotní ústav, 2018. ISBN 978-80-7071-377-8.

KOŠŤÁLOVÁ, Alexandra; KUČEROVÁ, Blanka; LUKAŠÍKOVÁ, Ivana; NIKLOVÁ, Anna; PILNÁČKOVÁ, Jana et al. *Rádce školní jídelny*. 1, Nutriční doporučení ministerstva zdravotnictví ke spotřebnímu koši. Praha: Státní zdravotní ústav, 2015. ISBN 978-80-7071-340-2.

LUKAŠÍKOVÁ, Ivana; KOŠŤÁLOVÁ, Alexandra; KŘEČKOVÁ, Jana; NIKLOVÁ, Anna; PACKOVÁ, Anna et al. *Rádce školní jídelny*. 2, Objektivní vedení spotřebního koše. Praha: Státní zdravotní ústav, 2015. ISBN 978-80-7071-345-7.

www.bezpečnostpotraviny.cz

www.státníveterinárnízpráva.cz

Ukázka studijního materiálu